

El llenguatge

Abaltir-se 29/XI/1979

Així com n'hi ha que encara fan servir el verb «alentar» quan haurien de recórrer a animar o encoratjar, també hi ha qui creu trobar en el verb abaltir un equivalent molt adequat del verb del castellà «abatir». Però tant d'error hi ha en un cas com en l'altre. «Alentar», com dèiem fa un parell de dies, és un verb exclusiu del castellà —relacionat amb «aliento»— que no ha d'ésser usat, amb cap sentit, en l'elocució catalana correcta. I abaltir, si bé és, això sí, una forma molt pròpia del català, ni correspon ni equival al verb castellà «abatir», el qual té, en la nostra llengua, la seva forma corresponent i equivalent en el verb abatre. Ni hem, doncs, de recórrer a una forma forastera i innecessària, ni ens hem de deixar seduir pel caràcter genuí d'una de nostres i usar-la aleshores sense tenir coneixença del seu significat exacte.

El verb abaltir és, efectivament, ben propi del català, d'origen imprecís, sense formes corresponents en d'altres llengües —si més no, en castellà i en francès— i que s'usa sempre el reforç d'una partícula pronominal, és a dir, abaltir-se. Significa, exactament, «endormiscarse» o «ensopir-se», o sigui que expressa una acció en realitat força allunyada de la que expressa el verb abatre: en tot cas, amb el substantiu abaltiment —únic derivat original pel verb abaltir-se— es designa sempre un estat físic i mai un estat moral. Els exemples que indica el Fabra de l'ús del verb abaltir-se acaben de perfilar el seu significat: Tot just m'havia abaltit que tocà l'hora de llevar-me. Dorm, el malalt? No, però està abaltit.

«Abatir», doncs, s'ha de traduir per abatre i no per abaltir. Notem la correspondència entre els composts de «batir» (castellà) i «batre» (català): «abatir» i «abatre», «combatir» i «combatre», «debatir» i «debatre», «rebatir» i «rebatre». Però, és clar, en concurrència amb abatre es poden usar altres verbs. De fet, és en la forma del participi passat —i usada, sobretot, adjectivament— en que es tendeix especialment a recórrer indegudament a una forma del verb abaltir-se: abaltit en lloc de abatut. Convé, així, recordar que amb el mateix valor que abatut es pot dir també aixafat, pansit, defallit, neulit, retut, etc., i fent referència a un estat moral, aclaparat, desanimat, moix, decaigut, deprimat, etc.

Albert Jané